

I

(Usnesení, doporučení, obecné směry a stanoviska)

STANOVISKA

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ

Stanovisko Evropského inspektora ochrany údajů k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1073/1999 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF)

(2007/C 91/01)

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 286 této smlouvy,

s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na článek 8 této listiny,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů ⁽¹⁾,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů ⁽²⁾, a zejména na článek 41 tohoto nařízení,

s ohledem na žádost o stanovisko v souladu s čl. 28 odst. 2 nařízení (ES) č. 45/2001 obdrženou od Komise dne 15. září 2006,

ZAUJAL TOTO STANOVISKO:

I. ÚVOD

1. Návrh nařízení, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. května 1999 (ES) č. 1073/1999 o vyšetřování prováděném úřadem OLAF ⁽³⁾ (dále jen „návrh“), obsahuje revizi většiny článků nařízení (ES) 1073/1999 ⁽⁴⁾. Toto nařízení stanoví operativní pravidla, kterými se řídí osoby účastnící se vyšetřování úřadu OLAF, a jako takové tvoří právní základ pro operativní činnost tohoto úřadu.

Konzultace s Evropským inspektorem ochrany údajů (EIOÚ)

2. Komise zaslala tento návrh EIOÚ dne 15. září 2006. EIOÚ považuje toto sdělení za žádost o konzultaci pro orgány a instituce Společenství podle čl. 28 odst. 2 nařízení (ES) č. 45/2001 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (dále jen „nařízení (ES) č. 45/2001“). S ohledem na závazný charakter čl. 28 odst. 2 nařízení (ES) č. 45/2001 EIOÚ uvítal, že v preambuli návrhu je výslovný odkaz na tuto konzultaci.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Úř. věst. L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 136, 31.5.1999, s. 1.

⁽⁴⁾ Podle návrhu se mění články 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 a 15.

3. Připomínky uvedené v tomto stanovisku platí obdobně i pro návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (Euratom) Rady ze dne 25. května 1999 č. 1074/1999 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) ⁽¹⁾.

Důležitost návrhu a konzultace s EIOÚ

4. EIOÚ považuje vydání stanoviska k tomuto návrhu za důležité vzhledem k jeho dopadu na práva osob na ochranu údajů a ochranu soukromí. Vzhledem k tomu, že v tomto návrhu se stanoví nová pravidla, jimiž se má OLAF řídit při vyšetřování osob podezřelých z protiprávního jednání, je nutné zajistit, aby při tomto vyšetřování byla odpovídajícím způsobem zaručena práva na ochranu údajů a soukromí u osob, jichž se vyšetřování přímo týká, osob podezřelých z protiprávního jednání a rovněž zaměstnanců a jiných osob, které OLAFu poskytují informace. To je o to důležitější, že OLAF může případně shromáždit i zvláště citlivé informace, které obsahují údaje týkající se podezření ze spáchání trestného činu, trestných činů, odsouzení za trestný čin, údaje o zdraví a rovněž informace, které by mohly sloužit k vyloučení osob z určitého práva, užitku nebo smlouvy, neboť takové informace představují zvláštní nebezpečí pro práva a svobody subjektu údajů.

Hlavní složky návrhu a úvodní připomínky

5. Navrhované změny nařízení (ES) č. 1073/1999 odpovídají různým záměrům a cílům ⁽²⁾. Cílem některých změn je například zlepšit efektivnost a účinnost vyšetřování OLAFu, například zajistit, aby se vyšetřovací pravomoci OLAFu vztahovaly na hospodářské činitele v členských státech pobírajících prostředky od Společenství. Účelem jiných změn je usnadnit výměnu informací o podezření z protiprávního jednání mezi OLAFem a různými dotčenými orgány, a to jak na úrovni Evropské unie, tak jednotlivých států ⁽³⁾. A nakonec některé ze změn usilují o to, aby byla zaručena práva osob, jichž se vyšetřování přímo týká, včetně práva na ochranu údajů a soukromí, a rovněž o větší procesní záruky.
6. EIOÚ souhlasí s tím, že záměry a cíle sledované navrhovanými změnami jsou důležité, a v tomto smyslu návrh vítá. EIOÚ si zvláště cení procesních záruk, které jsou podle tohoto návrhu osobám přiznány. Týká se to zejména možnosti podezřelých osob požádat poradce – kontrolora o stanovisko, zda byly při vyšetřování dodrženy procesní záruky. EIOÚ je také spokojený se změnami, jejichž cílem je poskytovat více informací osobám přicházejícím s udáním a informátorům. EIOÚ soudí, že z hlediska ochrany práv osob na ochranu osobních údajů a soukromí tento návrh jako celek obsahuje ve srovnání se současnou situací řadu zlepšení. EIOÚ například vítá, že se přiznává možnost uplatňování několika práv na ochranu údajů při vyšetřování, jako například práva podezřelé osoby být o vyšetřování informována a vyjadřovat se k němu.
7. I přes celkový pozitivní dojem je EIOÚ toho názoru, že z hlediska ochrany osobních údajů by návrh mohl být dále vylepšen, aniž by to ohrozilo cíle jím sledované. EIOÚ se zejména obává, aby návrh nebyl považován za *lex specialis* upravující zpracování osobních údajů shromážděných v rámci vyšetřování úřadem OLAF, jenž by měl přednost před uplatněním všeobecného rámce ochrany údajů obsaženého v nařízení (ES) č. 45/2001. To je zvláště znepokojivé, vezmeme-li v úvahu, že normy ochrany údajů obsažené v tomto návrhu jsou nižší než normy obsažené v nařízení (ES) č. 45/2001, a to bez jakéhokoli zjevného důvodu.
8. Aby k tomu nedošlo, uvádí se v dalším oddíle analýza návrhu, kde jsou na jedné straně popsány jeho nedostatky a na druhé straně jsou navrženy konkrétní způsoby jak tyto nedostatky odstranit. Rozsah této analýzy se pochopitelně omezuje na ustanovení, která mají vliv na ochranu osobních údajů, zejména na čl. 1 odst. 5, 6 a 7, podle nichž jsou doplněny nebo pozměněny články 7a, 8 a 8a.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 136, 31.5.1999, s. 8.

⁽²⁾ Některé problémy, o jejichž řešení se v návrhu usiluje, byly v minulosti vzneseny Účetním dvorem, Evropským parlamentem a hodnocením vlastní činnosti ze strany OLAFu.

⁽³⁾ V návrhu je řada opatření, aby informace proudily všemi směry: od OLAFu k orgánům a členským státům a opačně.

II. ANALÝZA NÁVRHU

II.1. Posouzení jednotlivých článků návrhu

II.1.a Zásada kvality údajů

9. Zásada kvality údajů, která se uznává v čl. 4 nařízení (ES) č. 45/2, má několik konkrétních aspektů. Podle této zásady musí být osobní údaje přesné, odpovídat objektivní skutečnosti a musí být úplné a aktualizované. Za druhé nesmí být nadbytečné a musí být přiměřené, aby existovala vazba mezi informacemi a účelem jejich zamýšleného použití. V návrhu je zásada kvality údajů obsažena v čl. 1 odst. 5, podle něhož se doplňuje čl. 7a odst. 1, v němž se od OLAFu požaduje shromažďovat důkazy ve prospěch i v neprospěch příslušné osoby.
10. EIOÚ vítá doplnění povinnosti shromažďovat důkazy ve prospěch i v neprospěch příslušné osoby, protože tato povinnost má vliv na úplnost zpracovávaných údajů a tím přispívá k plnění zásady kvality údajů a tudíž zvyšuje celkovou ochranná opatření v souvislosti s vyšetřováním OLAFu.

II.1.b Právo na informace

11. Podle tohoto práva se od pracovníků shromažďujících osobní údaje vyžaduje, aby informovali osoby, jichž se údaje týkají, o skutečnosti, že údaje o nich jsou shromažďovány a zpracovávány. Osoby mají dále právo být informovány mimo jiné o účelech zpracování, příjemcích dotyčných údajů a o svých zvláštních právech jako subjekty údajů. Povinnost poskytovat osobě informace o zpracování jejich údajů má zajišťovat spravedlivé zpracování osobních údajů a zároveň je nezbytným opatřením na ochranu práv osob. V návrhu je toto právo obsaženo v čl. 1 odst. 5, podle něhož se doplňuje čl. 7a odst. 2 první pododstavec a v čl. 1 odst. 7, podle něhož se doplňuje článek 8a.
12. EIOÚ vítá doplnění čl. 7a odst. 2 prvního pododstavce a článku 8a, protože v rámci ochrany údajů přispívají k dodržování práva na informace, které je stanoveno v člancích 11 a 12 nařízení (ES) č. 45/2001 konkrétně v souvislosti s vyšetřováním prováděným OLAFem.
13. V člancích 11 a 12, které se uplatňují v situacích, kdy údaje o určité osobě jsou získávány přímo od této osoby nebo od třetích stran, se kromě práva na informace o zpracování osobních údajů osoby stanoví i informace, které musí být osobám povinně poskytnuty, aby měly přesné a úplné informace o úkonech zpracování, které se jich týkají. K těmto informacím patří mimo jiné účely, pro něž bude údajů využito, potenciální příjemci údajů a existence práva na přístup k těmto údajům.
14. Bohužel ani čl. 7a odst. 2 první pododstavec, ani článek 8a, neobsahují podobné požadavky na informování jako články 11 a 12 nařízení (ES) 45/2001, takže neupřesňují, které informace se mají osobám poskytovat, aby bylo zajištěno, že zpracování bude spravedlivé. EIOÚ je toho názoru, že čl. 7a odst. 2 první pododstavec a článek 8a by měly být v souladu s články 11 a 12 nařízení (ES) č. 45/2001. Za tím účelem EIOÚ navrhuje, aby do čl. 7a odst. 2 prvního pododstavce a článku 8a byl doplněn výslovný odkaz na použití článku 11 a 12 nařízení (ES) č. 45/2001.
15. EIOÚ je toho názoru, že nezařazením odkazů na články 11 a 12 vznikne nejasná právní situace. Návrh by ve skutečnosti vytvářel právní rámec upravující právo na informace v souvislosti s vyšetřováním OLAFu, který by se lišil od obecného rámce stanoveného v člancích 11 a 12 nařízení (ES) č. 45/2001. Takový rámec by bohužel poskytoval nižší záruky na ochranu údajů než obecný rámec. Pro tuto politováníhodnou eventualitu EIOÚ nevidí žádný důvod.

16. V čl. 7a odst. 2 a v druhém pododstavci článku 8a návrhu se předpokládá výjimka z jejich použití, pokud by poskytnutí informací bylo překážkou při vedení vyšetřování. Na základě této výjimky má generální ředitel OLAFu právo odložit splnění povinnosti vyzvat osobu, jíž se případ přímo týká, aby se vyjádřila.
17. EIOÚ poznamenává, že možnost omezit poskytování informací v *určitých konkrétních případech* je v souladu s článkem 20 nařízení (ES) č. 45/2001, které stanoví určitá omezení tohoto práva, včetně situace, kdy je jich zapotřebí k zajištění (i) prevence a vyšetřování trestných činů, (ii) v hospodářském nebo finančním zájmu členského státu nebo Evropských společenství a rovněž (iii) na ochranu subjektu údajů nebo práv a svobod jiných osob.
18. EIOÚ poznamenává, že podle článku 20 nařízení (ES) č. 45/2001 se omezení práva na informace pojí s různými opatřeními na ochranu údajů. V čl. 20 odst. 3 se konkrétně stanoví, že pokud je použito omezení, je subjekt údajů informován o hlavních důvodech omezení a o svém právu odvolat se k Evropskému inspektorovi ochrany údajů. Poskytnutí takových informací lze odložit, pokud by poškodilo vyšetřování.
19. V návrhu se však ustanovení o omezeních práva na informace nepojí s opatřeními na ochranu údajů, stanovenými v článku 20 nařízení (ES) č. 45/2001. V souvislosti s vyšetřováním OLAFu se tedy omezení práva na informace stanoví bez ochranných opatření, kterých by bylo použito podle obecného rámce ochrany údajů, což EIOÚ považuje za nevhodné. K řešení této situace EIOÚ navrhuje, aby omezení práva na informace podle čl. 7a odst. 2 druhého pododstavce a článku 8a se pojilo se zárukami podle článku 20 nařízení (ES) č. 45/2001.

II.1.c Právo na přístup

20. Právo na přístup dává osobám možnost se dovědět, zda se zpracovávají informace, které se jich týkají, a o jaký druh informací se jedná. V návrhu se toto právo přiznává v čl. 1 odst. 5, podle něhož se doplňuje čl. 7a odst. 2 druhý pododstavec a čl. 7a odst. 3.
21. Ve výše uvedených změnách, tj. v čl. 7a odst. 2 druhém pododstavci a v čl. 7a odst. 3, se stanoví právo osoby, která je podezřelá z protiprávního jednání, aby byla informována o všech záležitostech, které se jí týkají. Zvláště se v nich stanoví, jak bude toto právo vykonáváno v souvislosti s vyšetřováním OLAFu. Za prvé bude toto právo poskytnuto *po skončení vyšetřování*, tj. na konci vyšetřování. Za druhé bude poskytnuto jako shrnutí skutečností, které se osoby týkají. Přístup bude navíc poskytnut i pomocí zprávy o výsledku podezřelé osoby.
22. EIOÚ vítá doplnění čl. 7a odst. 2 druhého pododstavce a čl. 7a odst. 3, protože v souvislosti s vyšetřováním OLAFu upřesňují v rámci ochrany údajů právo na přístup k informacím stanovené v článku 13 nařízení (ES) č. 45/2001. EIOÚ je však toho názoru, že ještě existuje prostor ke zlepšení způsobu, jak je toto právo v návrhu přiznáno. EIOÚ se obává, že právo na přístup v podobě, jak je v návrhu uvedeno, je nižší než totéž právo podle nařízení (ES) č. 45/2001.
23. Podle nařízení (ES) č. 45/2001 je obecnou zásadou, že osoby mají právo na výkon práva na přístup k osobním údajům, pokud nevznikne jedna ze zvláštních situací podle čl. 20 nařízení (ES) č. 45/2001, o které se hovoří výše, jež by zdůvodňovala omezení tohoto práva. V takovém případě lze přístup omezit do doby, než se okolnosti změní.
24. EIOÚ poznamenává, že uplatnění práva na přístup není podle návrhu přiznáno jako obecná zásada. Namísto toho se uplatnění práva na přístup v návrhu předpokládá v *určitých procesních stádiích a ve vztahu k určitým dokumentům*. Do určité míry lze říci, že právo na přístup má podle návrhu jak časová, tak věcná omezení.
25. Podle čl. 7a odst. 2 druhého pododstavce lze získat přístup *až po skončení vyšetřování*, kdy se osobě poskytne shrnutí skutečností, které se jí týkají a poté, co OLAF provedl výslech osoby a byla sepsána zpráva z tohoto výsledku. Mimo tato dvě stádia řízení přístup k osobním informacím zpravidla neexistuje. Pokud jde o materiál, k němuž je poskytován přístup, EIOÚ konstatuje, že podle návrhu je přístup umožněn pouze ke shrnutí skutečností, které se osoby týkají, a ke zprávě z výsledku podle čl. 7a odst. 2 druhého pododstavce respektive čl. 7a odst. 3. Přístup neplatí pro veškeré další informace, které jsou v držení o dané osobě, jako například pro kopie dokumentů, e-maily, telefonní záznamy, atd.

26. EIOÚ souhlasí s návrhem, že přístup k osobním údajům v obou procesních stádiích i přístup k oběma dokumentům uvedeným v návrhu je důležitý, a oceňuje, že toto právo je v návrhu v prvním i v druhém případě přiznáno. EIOÚ je však toho názoru, že v návrhu by se měla jako obecná zásada rovněž přiznat existence práva na přístup v případech, které se vymykají z obou případů výslovně zmíněných v návrhu.
27. EIOÚ si je vědom toho, že může vzniknout nesouhlas s myšlenkou přiznat právo na přístup v průběhu vyšetřování jako obecnou zásadu. EIOÚ však připomíná, že pokud je v některých vyšetřovaných případech zapotřebí zachovat v souvislosti s vyšetřováním tajemství, v souladu s článkem 20 nařízení (ES) č. 45/2001 bude OLAF moci přístup odložit. OLAF se může opřít o článek 20 a odložit přístup například s cílem chránit prevenci a vyšetřování trestných a jiných činů. Takže přiznat právo na přístup jako obecnou zásadu nebrání tomu, aby taková práva nemohla být omezena *ad hoc*, vzniknou-li důvody uvedené výše.
28. Vzhledem k výše uvedenému a s cílem zajistit účinné právo na přístup v průběhu vyšetřování při současném uznání případných omezení takového práva, EIOÚ navrhuje, aby byl do návrhu doplněn jasný odkaz na právo osoby na přístup k osobním údajům obsaženým ve vyšetřovacím spisu OLAFu. EIOÚ je zejména toho názoru, že mezi prvním a druhým pododstavcem čl. 7a odst. 2 by měl být vložen pododstavec v souladu s tímto zněním: „Každá osoba, jíž se vyšetřování přímo týká, má právo na přístup k osobním údajům, které se jí týkají a které byly shromážděny v průběhu vyšetřování. Toto právo podléhá omezením podle článku 20 nařízení (ES) č. 45/2001“.
29. Tento paragraf by stanovil uplatnění práva na přístup jako obecnou zásadu. Takto by se nejen dosáhlo důslednosti, ale osoby dotčené vyšetřováním OLAF by z hlediska přístupu k osobním údajům nepodléhaly méně výhodnému režimu.

II.1.d Právo na opravu

30. Právo na přístup předchází právu na opravu. Až budou mít osoby příležitost přístupu ke svým údajům a ověřit přesnost a zákonnost zpracování, umožní jim právo na opravu požadovat opravu všech neúplných nebo nepřesných informací.
31. V návrhu je právo na opravu upraveno společně s právem na přístup. Čl. 1 odst. 5, podle něhož je doplněn čl. 7a odst. 2 druhý pododstavec, i čl. 7a odst. 3, se zmiňují o možnosti osoby podezřelé z protiprávního jednání se vyjádřit.
32. EIOÚ poznamenává, že přesně vzato návrh neposkytuje právo na opravu jako takové. Návrh namísto toho poskytuje právo „vyjádřit se“ a zprávu „potvrdit nebo podat připomínky“ (v obou případech k osobním údajům). EIOÚ je toho názoru, že tyto výsady jsou rovnocenné s právem na opravu a že jsou v souladu s článkem 14 nařízení (ES) č. 45/2001, které stanoví právní rámec pro právo na opravu nepřesných údajů. EIOÚ je toho názoru, že v souvislosti s vyšetřováním OLAFu nelze osobám poskytovat možnost jednoduše „opravovat“ informace, které považují za neúplné nebo nepřesné, protože v mnoha případech bude samozřejmě předmětem vyšetřování zjistit, zda jsou tyto informace nepřesné. Z tohoto důvodu lze právo na opravu za těchto okolností poskytnout – jak to činí návrh – tak, že se osobě umožní se vyjádřit a podat připomínky k osobním informacím, o které se jedná.
33. Kromě toho je EIOÚ toho názoru, že tytéž připomínky, které jsou uvedeny výše ohledně způsobu, jak návrh upravuje právo přístupu, platí obdobně pro právo na opravu. Právo na opravu má v návrhu tytéž nedostatky jako nedostatky popsané výše ohledně práva na přístup. V návrhu není právo na opravu přiznáno jako obecná zásada. Právo na opravu je namísto toho neodůvodněně omezeno na shrnutí tvrzení a na zprávu, která vyplývá z výslechu.
34. EIOÚ je toho názoru, že v návrhu by mělo být přiznáno právo na opravu jako právo obecné, a nikoli částečné. Za tím účelem EIOÚ navrhuje doplnit do návrhu ustanovení, kterým se přiznává uplatnění práva na opravu. Za větou „Každá osoba, jíž se vyšetřování přímo týká, má kdykoli právo na přístup k osobním údajům, které se jí týkají a které byly shromážděny v průběhu vyšetřování“ by se mělo doplnit toto znění: „a má právo se vyjádřit, zda nejsou osobní údaje nepřesné nebo neúplné“. EIOÚ připomíná, že právo na opravu může OLAF stále ještě omezit tím, že použije článku 20 nařízení (ES) č. 45/2001 s cílem ochránit prevenci, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů.

35. Čl. 7a odst. 2 třetí pododstavec obsahuje možnost vyloučit uplatnění práva na přístup a opravu. Jak již bylo uvedeno ohledně omezení práva na informace, taková omezení by se měla pojit s ochrannými opatřeními, která se uplatňují v souvislosti s článkem 20 nařízení (ES) č. 45/2001. Za tím účelem EIOÚ navrhuje, aby se omezení vztahující se na uplatňování těchto práv podle návrhu pojila s výslovným odkazem na článek 20.

II.1.e *Výměna osobních údajů*

36. Návrh stanoví výměnu osobních údajů v rámci evropských orgánů a s orgány členských států. Jedním z cílů návrhu je zdokonalit výměnu informací mezi OLAFem a orgány jak na úrovni EU, tak na úrovni členských států.
37. V tomto ohledu EIOÚ zdůrazňuje, že taková výměna by měla být povolena jen v rozsahu, v němž je v daném případě nutná ke splnění cílů sledovaných vyšetřováním. EIOÚ dále připomíná, že podle článku 7 nařízení (ES) č. 45/2001 příjemce údaje zpracovává jen pro účely, pro které mu byly předány.
38. Návrh nestanoví výměnu osobních údajů se třetími zeměmi nebo pro mezinárodní spolupráci. Nicméně, v této souvislosti lze takovou mezinárodní spolupráci předpokládat. V tomto ohledu Evropský inspektor ochrany údajů zdůrazňuje, že taková výměna by měla být povolena pouze tehdy, zajistí-li třetí země odpovídající úroveň ochrany osobních údajů nebo spadá-li převod údajů pod jednu z odchylek stanovených v čl. 9 odst. 6 nařízení (ES) č. 45/2001. EIOÚ dále připomíná, že tatáž pravidla platí i pro výměnu informací mezi OLAFem a orgány a institucemi EU, které nejsou institucemi Společenství jako EUROPOL a EUROJUST. EIOÚ doufá, že pro takové případy budou přijaty odpovídající právní předpisy uznávající přiměřenost rámce ochrany údajů, kterým se tyto orgány řídí, což umožní převádět jim informace podle čl. 9 odst. 2 nařízení (ES) č. 45/2001. Nebo by mohly být přijaty nové právní předpisy, jimiž se jejich režim ochrany údajů má za rovnocenný režimu institucí a orgánů Společenství podle článku 7 nařízení (ES) č. 45/2001, což by rovněž vedlo k odstranění omezení převodu údajů těmto orgánům.

II.1.f *Plnění nařízení (ES) č. 45/2001*

39. Návrh mění čl. 8 odst. 3 tak, že se do něj zařazuje výslovný odkaz na použití nařízení (ES) č. 45/2001. EIOÚ tuto změnu čl. 8 odst. 3 vítá, protože potvrzuje skutečnost, že v případech, kdy se v návrhu pevně nestanoví, které požadavky na ochranu údajů se v souvislosti s vyšetřováním OLAFu použijí, implicitně platí nařízení (ES) č. 45/2001.
40. EIOÚ je však toho názoru, že čl. 8 odst. 3 sám o sobě, tj. beze změn navržených v tomto stanovisku, nestačí k zajištění takové úrovně ochrany osobních údajů, která by se přinejmenším rovnala úrovni podle nařízení (ES) č. 45/2001. Čl. 8 odst. 3 není sám o sobě dostatečný, protože by se dal chápat tak, že platí pouze tehdy, když návrh pevně nestanoví, které požadavky na ochranu údajů se v souvislosti s vyšetřováním OLAFu použijí. Když však návrh pevně stanoví, jak se požadavky na ochranu údajů použijí, a při tomto stanovení zavede méně ochranný režim ochrany údajů, pak by se tento neuspokojivý režim dal považovat za režim mající přednost před všeobecnou ochranou údajů zakotvenou v nařízení (ES) č. 45/2001. Účelem výše navržených změn na zavedení konkrétních odkazů na nařízení 45/2001 je zamezit riziku, že by k takovému výkladu mohlo dojít.

III. DALŠÍ ÚVAHY

III.1. **Ochrana informátorů**

41. EIOÚ souhlasí s návrhem v tom, že v zájmu větší transparentnosti je třeba zajistit přiměřený stupeň informovanosti informátorů a vítá, že v návrhu je obsažena povinnost informátorům sdělit, zda bylo vyšetřování zahájeno.

42. EIOÚ doporučuje udržovat v tajnosti totožnost informátorů po dobu vyšetřování OLAFu i v dalších stádiích. EIOÚ je proto toho názoru, že by bylo vhodné do tohoto návrhu zařadit nový odstavec, kterým by bylo zaručeno utajení informátorů. Současné záruky (sdělení Komise SEC/2004/151/2) se nezdají být z právního hlediska dostatečné. EIOÚ poznamenává, že toto ustanovení by bylo v souladu se stanoviskem Pracovní skupiny pro ochranu údajů založené podle článku 29, které se zabývá uplatňováním pravidel EU na ochranu údajů v interních režimech týkajících se informátorů ⁽¹⁾.

IV. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

43. EIOÚ tento návrh vítá, protože jasněji formuluje procesní záruky osob, jichž se vyšetřování OLAFu týká, včetně ochrany osobních údajů těchto osob.
44. EIOÚ soudí, že z hlediska ochrany práv osob na ochranu osobních údajů a soukromí tento návrh ve své většině obsahuje ve srovnání se stávajícím právním rámcem zlepšení. Příkladem takového zlepšení je čl. 7a odst. 2 první pododstavec a článek 8a, protože přispívají k dodržování *práva na informace*, a čl. 7a odst. 2 druhý pododstavec a čl. 7a odst. 3, které potvrzují uplatňování *částečného práva na přístup a opravu* v souvislosti s vyšetřováním OLAFu.
45. EIOÚ dále vítá, že v návrhu se uznává, že nařízení (ES) č. 45/2001 se vztahuje na veškerou činnost při zpracování údajů prováděnou v souvislosti s vyšetřováním OLAFu, protože toto přispěje k zajištění důsledného a jednotného uplatňování pravidel o ochraně základních práv a svobod osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů.
46. EIOÚ oceňuje výše uvedené změny, jejichž účelem je zdokonalit procesní práva a práva na ochranu údajů, je však znepokojen tím, že většina navrhovaných změn nedosahuje minimálních norem ochrany údajů obsažených v nařízení (ES) č. 45/2001. EIOÚ má obavy, že pokud by měl návrh mít přednost před uplatňováním všeobecného rámce ochrany údajů podle nařízení (ES) č. 45/2001, vedlo by to k nepřijatelnému snižování norem ochrany údajů v souvislosti s vyšetřováním OLAFu. Podle názoru EIOÚ je to zvláště znepokojivé vzhledem k citlivé povaze druhů údajů, které by se mohly v rámci vyšetřování OLAFu shromažďovat. Aby tomu bylo zabráněno, EIOÚ žádá zákonodárce Společenství, aby vzal v úvahu následující problémy a k jejich řešení zařadil do návrhu odpovídající změny:

47. Nedostatky týkající se práva na informace v souvislosti s vyšetřováním OLAFu:

Poskytovat informace osobám k zajištění nestranného zpracování představuje nezbytné ochranné opatření, které by nemělo být nepatřičně omezováno, jak je tomu v návrhu. Aby tomu bylo zabráněno, měly by být v návrhu provedeny tyto změny:

- i) Pro zajištění nestranného zpracování by čl. 7a odst. 2 první pododstavec a článek 8a měly obsahovat výslovné odkazy na články 11 a 12 nařízení (ES) č. 45/2001.
- ii) Omezení práva na informace podle čl. 7a odst. 2 prvního pododstavce a článku 8a by se mělo pojit se zárukami podle článku 20 nařízení (ES) č. 45/2001.

48. Nedostatky týkající se práva na přístup v souvislosti s vyšetřováním OLAFu:

Poskytovat přístup k osobním údajům, aby se osoby dozvěděly, zda jsou zpracovávány údaje, které se jich týkají, představuje základní pilíř pro respektování osobních údajů. S cílem účinně zajistit právo přístupu by se návrh měl změnit takto:

- i) Mělo by se doplnit nové ustanovení, v němž by byla přiznána obecná zásada práva na přístup k osobním údajům shromážděným v souvislosti s vyšetřováním OLAFu a jež by bylo vloženo mezi první a druhý pododstavec čl. 7a odst. 2. Toto ustanovení by mohlo znít takto: „*Každá osoba, již se vyšetřování přímo týká, má právo na přístup k osobním údajům, které se jí týkají a které byly shromážděny v průběhu vyšetřování. Toto právo podléhá omezením podle článku 20 nařízení (ES) č. 45/2001*“.

⁽¹⁾ Stanovisko 1/2006 o uplatňování pravidel EU na ochranu údajů v interních režimech týkajících se informátorů v oblasti účetnictví, interních účetních kontrol, auditů, boje proti korupci a bankovní a finanční trestné činnosti (00195/06/EN WP 117).

49. Nedostatky týkající se práva na opravu v souvislosti s vyšetřováním OLAFu:

Právo na opravu nepřesných nebo neúplných informací je přirozeným důsledkem práva na přístup k osobním údajům a jako takové představuje základní kámen práva na ochranu osobních údajů. Omezení práva na opravu by mělo být možné zavést jen v rozsahu, který je povolen podle nařízení (ES) č. 45/2001. Návrh obsahuje další omezení, jimž by mělo být zabráněno takto:

- i) Mělo by se doplnit ustanovení, že podezřelé osoby mají obecné právo se vyjádřit ke kterékoli informaci, která se jich týká, kromě případů, kdy platí výjimka podle článku 20 nařízení (ES) č. 45/2001. Za konstatování, že každá osoba, již se vyšetřování přímo týká, má „kdykoli právo na přístup k osobním údajům, které se jí týkají a které byly shromážděny v průběhu vyšetřování“ by se mělo zejména doplnit, že osoba má následné právo „se vyjádřit, zda osobní údaje nejsou nepřesné nebo neúplné“.
 - ii) EIOÚ navrhuje, aby omezení práva na přístup a opravu, se kterým se počítá v čl. 7a odst. 2 třetího pododstavce, se pojilo se zárukami podle článku 20 nařízení (ES) č. 45/2001.
50. EIOÚ je navíc toho názoru, že by bylo vhodné do tohoto návrhu zařadit nový odstavec, kterým by bylo zaručeno utajení informátorů.

V Bruselu dne 27. října 2006.

Peter HUSTINX

Evropský inspektor ochrany údajů
